

gyűjtő: GELENCSEK ÁNDOK

gyűjtés ideje: 1976.

TART.: A SÜLÉS ÉS A CSECSEHŐKOK BARBONAI

11 lap

FOLYORÁSI MUTATÓ: RAPOSVÉNYE

SZAKMUTATÓ: XIX, A, /
XXI,

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTÁRRAIS

ÁTVEZETVE AZ EGYESÉGES LTK. 3693-as TETELE ALÓL

A szülés, és a csecsemőkor babonái.

A menyasszonynak a menyékházhoz az esküvő előtt babát adtak vagy élő hiszgyereket adtak az ölébe, hogy gyermeke legyen és ne maradjon.

A lakodalmi körös vacsorán kapormentén nem vettek részt a legtöbb falun, és püspöki lakodalomkor.

Az asztalfőre beültetés és a vacsora alatt tétlenül várták az étkezés befejezését. Az új asszony vagy menyasszony kitanusztatásra utat, külön vacsoráztak a legjavából.

A menyasszony is a vőlegény ételéből a szülők elvették egy kanállal és megették annak jeléül, hogy az utódok meg fogják etetni az öregeket.

Az új pár azért nem evett a lakodalmi vendégekkel, hogy túl sokra el ne raporadjon az új pár családja.

Éz a szokás nem volt általános mégis tuljómóréisben betartották.

A lakodalom alkalmával a születendő gyermek nevére befolyásolják azonnal, hogy a menyasszony a vőlegény zsebébe arany ezüst koronát, uempisz beik ahány ~~arany~~ ~~ezüst~~ gyereket szeretne. A születendőgy nevet úgy befolyásolják, hogy a menyasszony leveretésekor fiút is lehet és utódnak az ölébe, hogy mindegyik meg legyen vagy csak az egyiket a fiút vagy a lányt.

Az új pár az első éjszaka a születendő gyermek nevet úgy befolyásolja, hogy a fiú egyet is szől, hogy fin legyen, ha csak szőnikül eltája a nőjét, akkor lány lesz.

Ha az új asszony nevet, akkor is lány lesz, vagy a férfi egy régi ütött-kopott (kúcsma) vagy bűndásapkát tesz a fejébe a körszülés alkalmával, akkor is fin lesz. Ha az asszony fejébe vagy alája teszik, akkor lány lesz.

Ézt neveztek gyerekesimjátó sapkának. Ezt a sapkát még több évig megtartották erre a célra, addig amíg nagyon el nem raporodott a család, ekkor már eldobták, mint fölös tárgyat. Régen 1890-1910 közt amikor még a püspöki családok 3-4 család lakott egy szobában is látták egymás kísérődésit a befekvéshez és mosohopra érlelték egymás kísérődésit a befekvéshez kísérő akció, mert még a lámpa világoságával fejébe húrta a rozs-sapkát. Másnap a közösmunkát szővőletle art, hogy 171

pt a Pinta vagy Jamu ar este fejébe hűtve a gyerekek^{2.}

erinyaló sapkát. Ezt a sapkát még több évig megtartot-
ták erre a célra, addig amíg nagyon el nem száradt
a család, ekkor már eldobták mint fölös tárgyat.

A születendő gyermek tulajdonságait a lakodalom el-
kalmával úgy felelőskölik, hogy az új pár a vacsora
asztalhoz készül beülni, a vőlegény bort vesz a szá-
jába, és azt a menyasszony arcába bökje, hogy
a gyermekek a szülőkre hasonlítanak.

Az éjszaka a leendő anya számára a könnyű
születést úgy biztosítják, hogy a helyes ~~helyen~~ jegykendőt
az éjszaka tetejéről levéve a menyasszony átadja a vőlegénynek.
Az esküvő előtt a könnyű születést úgy biztosítják, hogy
három tollpelyhet fúvatnak a menyasszonnyal.

Azaz is, hogy a menyasszony ládáját szekrényét nyitva
tartják az esküvő előtt a megérkezésig.

Az esküvő után a könnyű születést úgy biztosítják, hogy
az ajtó elé bejárati ajtó elé tett üvegpoharat a menyas-
szony felhívja, hogy lehetőleg önzetöjön a pohár.

A menyasszonyt a kútba néretik, hogy könnyű születés
legyen, onnantól a kútból igencsere az éjre néretik, hogy
a családból senki a vízbe fulladjon. Esküvő után
amikor az új pár készülődik a vacsora asztalhoz beülni
a vőlegény megpölcözi a szája madzagját.

Az első éjszaka úgy is biztosítják a könnyű születést, hogy
az új asszony hűtve le az új ember csizmáját, lábbedijét,
hogy a beletett cipődarab legyen, és csörcszen.

Az üszöggerek.

Röviden általában közhit volt az, hogy bizonyos körül-
mények révén üszöggerek is születik. A tulajdonságai.
Ekkora mint egy morasolt-cutka, fekete szőrös farka nincs.
Születésekor rögtön felnyílik és a szobában gyorsan futkos a bútorok
alatt és fütttyhangokat hallat, gyorsan a nyjon kell bittel verni.

Illes I. m. u. 68 éves Nagybíró Tsz. u. d. körleir szerint az
üszöggereknek ikerként is soha nem lesz mert az anya-
méhben megöli a gyengébb testvérét, azért, hogy mint gonosz-
szellem nealkodhasson mert a gonosz szellemnél

nincs se testvéri, se rokoni érzés. Ennek a törzsről.

löttnek a neve „Hszöggyerek”, és ennek a születésnek oka, pl Ha az anya vagy más az anyaméhben a gonosz szellemnek ajánlja, vagy adja. Vagy ha az anya egy kán-kütyüvel közönlően kapja az anyaméhbe.

Ebből lesz a gonoszszellem, mert gonosz szellemnek indult. Az úszöggyereket kereszteléstől agyonverve rongyba csavarva, élti szürkületben a temető árkaiba temetik.

A kereszteletlen gyerekek:

A kereszteletlen gyereket temetik rendszeresen pappal is, kántorral is, koporsóban rendszeres sírba.

Gyakran pap nélkül is a keresztelők vizik, ilyen módon egy ilyen gyereket már egy ottlevő rokon sírjába is teszik, nem egészen odáig leánya. Az ilyen halott gyereket koporsójába rózsafüzét olvasót is tesznek.

Az ilyen kis halottnak a lelke mindig szürke lesz. Az ur Jézus is a szürkének a szürkéje alatt fehér lesz.

Az ilyen kereszteletlen gyerekeket a szülők imádkozzának, hogy a másvilágon boldogok legyenek, és örüljenek.

A váltott gyerekek:

Az olyan koraszülött, törzszülött, ször, köröm nélkül születő magfajú, beszélni nem tudó gyereket keresztel, pl váltott keresztelést, keresztelést, keresztelést, olívi, böbösnek.

A váltott gyereket úgy szellettatják meg, és először mondja Jézus, Mária, a faliszentekre mintakra, és este kivitték az udvarra és a holdat mintaták neki, a Jézus, mondta.

A váltott gyereket úgy lehetett vissza váltani, pl jelképes keresztelésekkel, mint a padláról le akarják dobni. A szülőlapúra ültetik beöltés vizet. A nyugali kocsirol akarják ledobni, kútba akarják dobni, stb.

Hogy az újszülöttet ki ne cseréljék, or interkedés tettek szentelt rózsafüzét hirtak a pólyakötés alá, szentelt víz hintésével. Az anya nem hagyja egyedül a kereszteletlen gyereket. Az anya naplement után nem hagyja egyedül magára a gyereket, és nem mehet ki az udvarra sem.

A paravárra öntö műveléssel csak az ajtó küszöbön belül kell végezni, nem szabad kimenni vele, és idején a rontó aszony.

A megijedt gyermek gyógyítása:

A megijedt gyermeket gyógyítják viaszöntéssel szemvir készítésével. Ezekből adnak be a megijedt gyermeknek.

Ha valamilyen állattól volt az ijedés, akkor annak a köréből kell a szemvirbe lenni és az olvasztó viasza is.

A szemvir is a viaszöntés készítője készítés közben imádkozik a készítője.

A különleges tulajdonságokkal rendelkező gyerekekről azt tartják, hogy túrokban született, és azt képelelik, hogy kíváncsiak és különleges képességekkel rendelkeznek, nem mint az átlag ember. Az életben több a szerencséje is nem éri annyit baj mint másokat.

A hetedik gyerek hősebb mint az előbbi hat testvére, a rossz szellemek nem félnek hozzá és békében hagyják.

A foggal született gyerek garabonciás lesz. A garabonciásnak egy fogsorral alul vagy felül több van mint más embernek előfordult, hogy nem három hanem négy fogsora van. 18 éves korában az erdő legnagyobb kigyóján felszáll a levegőbe és erőt, egyháborút csinál és a felhők közt lovagol a nagy kigyó hátán.

Az a gyerek, aki a nyakára csavart köldökszínnyel születik, arról azt tartják, hogy rakastófiára való ember lesz.

Az ikrek közül egyik szerencsés lesz, a másik nem.

A szárdékonan elvett gyerekekről azt tartják, hogy a gonosz anyja nem fogadta el az Isten kezéből az életre jönni akaró gyermekét. A márvilágon ezért nagyon meglakot és bűnhődik.

A gyermek ijesztők.

A kisgyermekeket ijesztették pl. zvakos ember, cigány, cigány asszony, mokus, bákász, fekete bácsi.

A zvakos ember a vándorkirgató, a bákász, a halász, bikász, cigász, rákász nevéből született együttesen - rossz ruházata van, hátával zvakkal jár is erket vagy bákásznak, vagy pekenőcnek nevezik és így ijesztgetik. No csak vagy jüj gyün a bákász névül csak pekenőc. A fekete bácsi a kéményseprő.

A magzat.

A magzatnak attól kezdve van lelke, amikor az anyaméhben megmozdul, mert ekkor száll bele a lélek.

Attól az időponttól kezdve számít bűnnek a magzat elhajtás. Az anyaméhben meghalt magzat az anya keblein marad ha az anyával együtt hal meg. Ha az anya is meghalt vele.

Ha az anya halt meg, és a magzat életben marad akkor megvárja az anyját a halála után is ekkor száll az anyai lélek keblere. Egy testben két lélek meghalhat.

is a lélek elszáll a testből a magzat lelke az anya keblein. Ezen hiedelem a magzat megmozdulásától következik.

A halott terhésanya koporsójába nem tessék bepakolozni, csak ha megszülte a magzatát, itt felöltöztetik a baba-t.

A születendő gyermekre vonatkozó jósárok a terhesség alatt.

A születendő gyermekre bizonyos jelekből jósolnak.

Ha a terhes előre gömbölyödik és nagy, akkor fiú lesz.

Ha a farban jobban (gömbölyödik) domborodik akkor lány lesz.

Nagy terhes fiú, a kis terhes lány. Ha a terhesség alatt az anya arcán barna foltok lesznek, akkor az apára fogmit a deendőgyerek.

A lucna napi, karácsonyi, újévi álomlátásból is jósolnak a fiúra vagy lányra. Amilyen neműt lát az anya olyan nemű lesz a magzat.

Ha az anya lába viszere, akkor fiú lesz, ha az anya arca vörös foltos lesz akkor lány lesz.

Ha a terhésanya valamit megkíván, akkor a megkívánt ítéletet ennie kell, mert kívánós folt lesz a magzaton ott ahova nyúl a terhésanya. A terhésanyát meg kell kiáltani mindenképp, hogy foltos jel ne legyen a gyermekien. Akkor, ha nem ehetik a kívánt ítéletet a combján, temporitkoz nyúljon, hogy ott legyen folt, és ne az arcon. Ha az anya lába viszere, akkor a magzat rövid életű lesz.

A terhes anyának bizonyos veszélyek idején elhárítani kell. A villámias égháború idején lehetőleg a lakásban vagy épületben tartózkodjon, és a villám villogását ne lássa, takarja el az arca. Tűz esetén ha lehet oda ne menjen, mert tűzfoltos lesz a magzat-arca. A terhes-anya bójától fogadott az anyával a terhésanyával együtt, hogy szerencsés örömteljes születés legyen.

Tilalmak a terhesség alatt.

Különböző tilalmak a roszitúlajdoniások meyelőzésére is a betegség elhárítására. Nem szabad a terhességet letagadni mert a gyermek harag, harudozó lesz. Ha sokáig elhalgatja az anya a terhességet, akkor a gyermek keserű tanú lesz. Ha háromszor letagadja a terhességet, akkor néma lesz a gyerek. Ha korán reggel kutyá-nyatára ibrod az anya, akkor a gyermek dadogó lesz. Ha sülttököt eszik az anya, akkor dagadt keje lesz a gyermek. Ha hijában fölttojást eszik a terheseanya akkor kelies lesz a gyermek. Ha tíze napján tojt tojt eszik az nagy szerencse aronban a terheseanya hijában fölttojást ne eszen mert kelies lesz a gyermek. Varrag, os bikát ne nézzen a terheseanya foghijjusz lesz a gyermek. Gyoromba kutyát is bikát kerülje a terheseanya. Halottat ne nézzen a terheseanya, mert sárgaságot kap a magzat. A temetőt kerülje a terheseanya, mert rövid életű lesz a gyermek. Mat a lakodalmi menet, ha temető mellett elvinnél a vőlegénynek is a menyasszonynak nem szabad odonézni mert a gyermekük kiskortau meghal. Ha a lakodalmi menetet halottra való harangzó éri az úton akkor ez az nyházas párra korai halált jelent, vagy ha útiútuk harangzósnak akkor is.

A terheseanyát a szabadban nem szabad átlépni sem a kőjét vagy a lábát mert nem nő magra a magzat hanem kihalasszony lesz. A terheseanyának nem szabad hagymát enni mert hűdösséje lesz a gyermek. Ha az anyát átléptik, akkor vissza kell lépni mert kihalasszony lesz a gyermek. A terheseanyának nem szabad a keresztelőre vinni a más gyermekét mert az egyik szerencsétlen lesz, vagy a saját, vagy a másik. Ez áll a hajdonra is, szerencsétlen lesz asszony korban, hűtönően ha lény gyermekét viz a keresztelőre.

Ezek a tilalmak addig érvényesek, amíg a magzat az anyaméhben van. A terheseanyára vonatkozó tilalmak

A terheseanyának nem szabad fogathúratni /különb. ért a fogorvos is megtagadja) káposztát elszelni, besavanyítani mert a káposzta halál az alomlátásban is.

A terheseanyának nem szabad közösülni mert a magzat fajtalan lesz. A más a sülttök hisz gyermek nem is veszt nem szabad megcsókolni mert az is fajtalan lesz.

Ha kettősörsre nőtt gyermeköt eszik az anyja, akkor 8.
Fikrei lesznek. Nem szabad kötélen alatt átbijsni mert
idétlenül szül az anyja. semilyen ruhát viszáján hordani,
mert akkor a köldökcsínor a nyakkira tekeredik a babája
a főöcédényből emi az asztalnal, mert aki lábától
farikból ebédet gilyesztés lesz a magzat, is visketős.

Az első gyermek előre megvanni a bölcsőt mert, akkor
korán meghal az újszülött gyermek, csak az utolsó hiteu
vizes vederből inni mert nagy szájn lesz a gyermek
A terhes anyának nem szabad a disznó pörköltét hajt
át lépni mert tűzfoltos lesz a gyermek.

A fegyver érvényes tilalmak a terhesség alatt.

Nem szabad mással közölni, mert a gyermek halva
születik. A terhes anyával közölni mert halva születik
a gyerek. A terhes anyát bántalmazni mert nyomorék
lesz a gyerek. A komaszomj megcsókolni, mert ikeret
születnek. A terhes anyára vonatkozólag sok a tilalmak
A terhes anyának nem szabad lopni, mert tolvaj lesz a gyerek
is hazug. Vak kódotást nem mert vak lesz a gyerek.

Halottat nem mert sárgaságot kap a magzat.

Nem szabad másnak valamilyen tárgyat hordni rágni, mert
a gyermek meplátszik a tárgy. A vödörből inni mert nagy-
szájú lesz a gyerek. Nem szabad a terhes anyának fát vágni
mert ha lángra lesz nem nő meg, a fűt ilyen szerencsétlen-
ség van. A fésülködésből kihullott haját a terhes anyának
nem szabad eldobni hanem elégetni.

Az újszülöttes kapcsolatos teendők: I Teendők.

A születés után először a gyermeket sziptiszta fehérje-
leukára vagy töröközöre teszik, épségben legyen javított
foltos nem lehet. annak jeléül, hogy az újszülött sziptiszta
egyszeres fehérté váljon. A foltos javított ruha olyan szaka-
dozott fehérté váljon. Az újszülöttes hova szabad menni?

Az asztalra nem mert az újszülött betegessé váljon, a süb-
ládra nem, mert az újszülött korán koporsóba kerül

Az ágyra szabad menni a gyereket, hogy rendszer fehérté váljon

Aki először meplátja, az jelképes köphödést végez a gyermek-
felé, hogy szem ne ártson neki. Az orrát kissé meplátják, hogy
erre hasonlítson aki a valóban legjobb tulajdonságai
vanak

Az anya vagy a bába teendője a gyerek tulajdonág. Ő
ga érdekében, az, hogy ha a gyerek életképtelen, akkor az anya
vagy a bába megkereszteli a gyereket, hogy az újszülött ke-
resztelennül meg ne haljon, ezt nevérték, „Bába keresztele-
nek”, vagy Anya keresztelenek, amelyik végete. Az I fürde-
tés. Az első fürdővízbe amek laugosított szentelt vizet, és eső-
vizet is ceppentenek mint egyből hullott ceppet, volt olyan is
aki szentgyörgyi harmat ceppet ceppentett a fürdővízbe,
hogy jó és egészséges vallásos legyen az életben az újszülött
Pár napig a bába fürdette a gyermeköt és további ceppentést
nem engedte meg a bábaanyany. A fürdést az ablak e-
lőtt végezték, hogy az újszülött értelmes világos eszű legyen
A gyerek fürdővízbe bele köpnek, a rosszak ellen és a
szemverés ellen. A gyereket abba a ruhába kell törölni
I szőr amekfikre I szőr rátették a születésük legalább 3 szőr

Az első fürdés után kis combig erő ingent adnak rá I szőr
és egy rózafüzért adnak a gyerek kezébe, hogy vallásos legyen és ezt
a rózafüzért a póyakötés alá intezik, hogy a rosszak ne férje-
nek hozzá. Az első fürdővizet napkeltétől napnyugtáig az
udvar felre erő helyre öntik ki lehetőleg laza földre, hogy a
víz gyorsan ivódjon a földbe. Az udvari kiskertesek volt
erre a legalkalmasabb hely. Napnyugtától, napkeltéig seholva
A höldek zsinórt amekjet levágtak, az udvar felre erő helyre
átták el oda ahol nem igen járják a terepét, hogy eltaposott
felválti ne váljon a gyerek.

~~~~~
Ezen dolgozaton a néphit topographia alapján
állítottam össze 1966-970 körüli dolgozatból.
Mek kérdésem 31. adatkörzöt erekört három idő-
bába anyanyt. 68. esetben, és ezek kivonatalából
és újabb adat gyűjtésből készült ezen dolgozat

Yelencsér Sándor
már nyugdíjas
Dombóvár 1975. V. 17. évi

Régi mecmoudok.

Az országtelején még minden zvik ember mecmoudó volt.

Egyes emberek igen jó mecmoudók voltak, és meccit a katonaságnál keresték, és amikor hazajöttek ondt akkor itthon fogtatták a mecmoudait és az ifjúak itthon színtei kapcsolatot teremtetlek a mecció emberekkel. és az ifjúk a városokon a pályán arisztot mecc fűtetek brosmirakus meccretek és kibővíteliek az ismereteket a hallottakkal, és a mecckönyvek tartalmával és tudtak mecc szöveit és szerkesztit véjenni varázsi, drajka meccit és fantasztikus meccit ket szerkeszteti, de itt a reményesítő pikáns mecc domináltak főképben.

Voltak itt hiedelmi rémmecc és otrouba című pikáns mecc, még akadtt olyan is hogy hányingert és undort gerjesztő mecc.

Az országosa körismert mecc pikáns, vagy humoros vagy cipánc mecc minden mecmoudó témájában szerepelt és az otrak Magyar hadseregben much nagy talaja volt. Minden este lefekvéskor a leoltott lámpák sötétjében minden szobában mecc volt és orak horrat ebren kellett halgatni a katonáknak. A mecmoudó gyakran mondta mecc körben, hogy „Csont” és erre minden kinek kellett felkelni, Hisz, Az aki nem fellette hisz. azt kipokródtak poharot dobta rá és megretek. Ez olyan erőszakos utalt, meg, hogy a Horby hadseregben elbetiltak, és az aki ifjúkor meccit az meccüreltetik.

Megrendelt munka

Megrendelés
A megrendelő neve és allomása
Számházas
a meghrendelőnek
a mthelynek

ezzel a betiltással a régi mecc kampány elhanyaglott, és a napjainkban az is elhalt, hogy véjés es taluban

Több mecmunka volt mint ma egy

egyik vármegyében és es birtok, hogy így van
A régi tárnasíri jövedelken a mecmunka feltevése
is ide a forrásokból is a legjobb mecmunkadokát,
hivták meg, és a mecmunkák felolvasását

A szárdok elején sok tárnasíri jövedelem
rövidvettem mint felolvasó diák is, mert én
már akkor jól tudtam felolvasni.

Azokban voltak olyan rossz felolvasók is, hogy
szótárolva olvasták és az egyik mondatot beleolvasták
a másikba, és azt is beleolvasták ami nem volt
benne, és viszont kihagytak szótárolásokat.

A mecmunkák tartalmait valóra hitték a fa-
híri, püsti halgatók, voltak ezekben a mecmunkák-
ban fantasztikus varázsművek és ezeket valóra
hitte a jó nép, és ezekhez különféle érzelmű
kifejezéseket nyilvánítottak pl

Az elátkozott, a varázslat alatt ringló
szüvedő emberiség aki állatképűben tárgyodik
és valahog kiszabadul és visszamegy az emberi
mivoltát hát ennek örültek a halgatók.

Az igazságtalan zarnok fordulatoknál fehéredtek,
szívalmástak az okozók és a szüvedőt rajmál-
ták és könyverték, tehát örültek szitkozódásnak
isotak a mecmunkákban. A 18-20 tájból álló tár-
sary, közt gyakran akadt olyan aki mecmunka-
ta, hogy ez aztán nem volt ám igaz, ez csak mese.

Az idősebb nőrakak nem tudta meggyőzni,
azt állították, hogy ez való igaz volt mert benne van
a könyvben, és ha nem lett volna igaz, akkor
nem lett volna bele a könyvbe.

Tehát a betű iratt sejtéjéhez való igazságok
Meggrendelt munka Számítás
A meggrendelt neve és állomása
Meggrendelés
Meggrendelt munkák